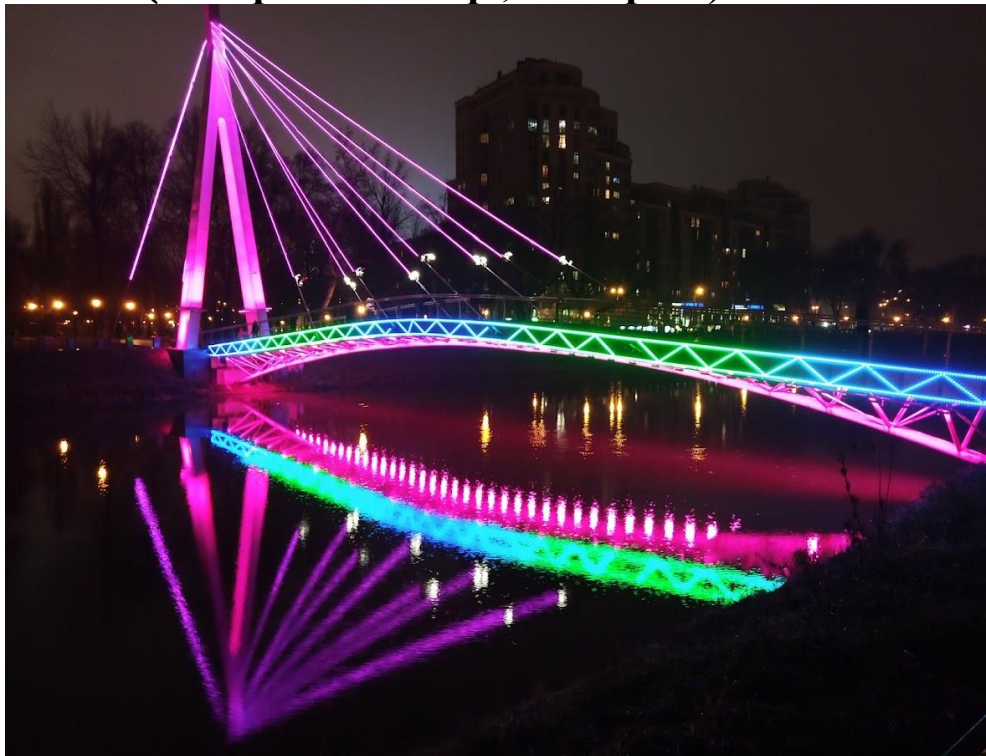

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН І ГЕОГРАФІЇ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-
МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ТУРИЗМУ"
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

**До 80-річчя від дня присвоєння
університету імені Г.С. Сковороди**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали VIII Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету імені
Г.С. Сковороди
(12 березня 2025 р., м. Харків)**

**Харків
2025**

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра суспільно-економічних дисциплін і географії
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Обласний комунальний заклад
«Харківський організаційно-методичний центр туризму»
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького**

**До 80-річчя від дня присвоєння
університету імені Г.С. Сковороди**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали VIII Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
(12 березня 2025 р., м. Харків)**

Харків 2025

УДК: 338.48:911: 322: 314.1: 37:502:551:63: 504:379.852:811

Редакційна колегія:

О.О. Ніколаєнко – д.і.н, професор, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди; **Л.І. Полякова** – к.і.н., доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; **О.О. Зеленько** - к.е.н, доцент, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **І.К. Нестерчук** - к.г.н., доцент, Житомирський державний університет імені Івана Франка; **С. В. Гришко** - к.г.н, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; **П.І. Лоцман** – к.г.н, доцент, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **Ю.І. Муромцева** – к.е.н., доцент, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **В.Д. Холодок** – к.наук з держ управління, ОКЗ "Харківський організаційно-методичний Центр Туризму"; **Т.Г. Гуцан** – к.п.н., доцент Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **Т.С. Коптєва** – доктор філософії з природничих наук, доцент Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди.

Географія та туризм: Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (12 березня 2025 р., м. Харків) / за заг. ред. Лоцмана П. І. Харків: ХНПУ ім.Г.С.Сковороди, 2025. – 535 с.

У збірнику представлено матеріали, присвячені актуальним питанням сучасної географічної науки та туризмознавства.

Розглянуто освітні тенденції у галузях географії та туризму у світі й Україні, проблеми природничої географії, висвітлення реалізації Сталого розвитку в екологічній, економічній та соціальній сферах, розглянуто питання про стан і розвиток туризму в світі й Україні, перспективі післявоєнного відновлення і використання туристичних ресурсів, природної та культурно-історичної спадщини України.

Для викладачів, аспірантів, магістрів, студентів вищих навчальних закладів та інших зацікавлених осіб.

*Рекомендовано редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
протокол № 3 від 19.03.2025*

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, наявність плагіату, імен власних та інших відомостей.

© Колектив авторів, 2025
© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2025

<i>Макар О. П., Кофлик В. М.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ	383
<i>Безсмертнюк Т. П.</i> ВНУТРІШНІЙ ТУРИЗМ В АВСТРАЛІЇ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	387
<i>Царик П. Л., Никорчук В. Р.</i> ПЕРЕДУМОВИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ ТУРИСТИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ЧЕХІЇ	392
<i>Левченко І. В., Сокол М. В.</i> ЕКОТУРИЗМ У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	399
<i>Пацюк В. С., Образцова В. О.</i> РЕГЕНЕРАЦІЯ ПРОМИСЛОВОГО МІСТА ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ (КЕЙС РОТТЕРДАМУ)	404
<i>Білоусова А. Ю., Удовичка С. О.</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ: ЛОГІСТИЧНІ ВИКЛИКИ ТА ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ	408
<i>Дворська І. В.</i> РОЗРОБКА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ	411
<i>Безпалій О. Г.</i> СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ У ФРАНЦІЇ: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ	415
<i>Михайлишин В. В.</i> ВПЛИВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ФОРМУВАННЯ СТЕЙКХОЛДЕРНО-ОРІЄНТОВАНОЇ СТРАТЕГІЇ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА	419
<i>Смик О. С.</i> ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	425
<i>Усік А. Д.</i> ТУРИСТИЧНИЙ БРЕНДИНГ ВІТЧИЗНЯНИХ ТЕРИТОРІЙ	429
<i>Сабрига М. В.</i> ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ	431
<i>Балабуха Ю. О.</i> ПОВОЄННІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	435
<i>Бережний М. Д.</i> НОВИЙ ПОВОЄННИЙ ФОРМАТ ВІТЧИЗНЯНИХ РЕСТОРАНІВ	438
 Розділ 6. Рекреаційно-туристичний потенціал України та його відновлення і використання	 442
<i>Гедін М. С.</i> ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ НА ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЯХ	442
<i>Маховка В. М.</i> РЕКРЕАЦІЙНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ	452
<i>Михайлюк О. Л.</i> МЕХАНІЗМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОІСТОРИЧНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ	457
<i>Дутчак С. В., Мендришора Н.,</i> ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА: ЗМІСТ СТРУКТУРА ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ У СФЕРІ ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ (на прикладі селища Берегомет Вижницького району Чернівецької області)	462
<i>Паньків Н. М., Щока О. В.</i> ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ ТУРИЗМ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ - ЯК ВЕКТОР РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ	471
<i>Герасимів З. М.</i> ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	477
<i>Прохорова Л. А., Бербері П. І.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГЕОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	479
<i>Муромцева Ю. І.</i> ВТРАТИ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ХАРКІВЩИНИ З 2022 РОКУ	482
<i>Куць С. О., Мариняк Я. О.</i> ОЦІНКА ЯКОСТІ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО СЕКТОРУ ПІДВОЛОЧИСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ (ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ)	492

10. United Nations Environment Programme. Sustainable Tourism: A Global Perspective. – UNEP, 2020.

11. Buhalis D., Costa C. Tourism Business Frontiers: Consumers, Products and Industry. – Routledge, 2019. – 312 p.

УДК 338.48 (914.2)

*Безсмертнюк Тарас Петрович,
к. геогр. н., доцент, доцент кафедри готельно-
ресторанної справи, туризму і рекреації,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк*

ВНУТРІШНІЙ ТУРИЗМ В АВСТРАЛІЇ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Туризм в Австралії є важливою частиною австралійської економіки і охоплює як внутрішніх, так і міжнародних відвідувачів. Внутрішній туризм – це тимчасовий виїзд чи подорож усередині своєї країни громадян (резидентів) та осіб, що постійно проживають в межах своєї країни, без заняття оплачуваною діяльністю в місці тимчасового перебування на території країни з місць свого постійного проживання для відпочинку, задоволення пізнавальних інтересів тощо. На внутрішній туршелестизм у світі припадає частка 80–90 % поїздок. Витрати на нього в 5–10 разів перевищують витрати на міжнародний туризм [1].

Австралійці люблять досліджувати та подорожувати різноманітними ландшафтами, які пропонує їхня власна країна: від пересування гамірними вулицями Сіднея до серфінгу на хвилях Золотого Узбережжя; від мегаполісів і гір до тропічних лісів і морських узбереж. Внутрішній туристичний ринок Австралії є життєво важливим для економіки країни, роблячи більший внесок у валовий внутрішній продукт (ВВП) австралійського туризму, ніж міжнародний туризм (табл. 1). У той час як економіка міжнародних відвідувачів країни зазнала значних труднощів під час пандемії, внутрішній туристичний ринок

залишався відносно стабільним. У 2023 році кількість внутрішніх відвідувачів залишилася трохи нижчою за допандемічний рівень. З усім тим, витрати місцевих відвідувачів досягли десятирічного максимуму, що є гарною ознакою для майбутнього внутрішньої туристичної економіки країни й тисяч туристичних підприємств, чиї засоби до існування залежать від неї [3].

Таблиця 1

**Внесок внутрішніх відвідувачів у ВВП австралійського туризму з
2015 по 2024 фінансовий рік [5]**

Рік	Внесок внутрішніх відвідувачів у ВВП австралійського туризму (у мільярдах австралійських доларів)
2015	32,71
2016	34,53
2017	36,08
2018	38,9
2019	43,72
2020	35,61
2021	30,46
2022	35,01
2023	60,33
2024	61,28

У 2024 фінансовому році внутрішній туризм приніс близько 61,3 мільярда австралійських доларів у валовий внутрішній продукт (ВВП) Австралії від прямого туризму. Це ознаменувало зростання порівняно з попереднім фінансовим роком і найвищий внесок внутрішніх відвідувачів у ВВП від прямого туризму за цей період [5].

Як і в багатьох інших країнах, пандемія та пов'язане з нею закриття кордонів мали значний вплив на туризм в Австралії, і в період з 2020 по 2022 рік багато операторів звернулися до внутрішнього туризму, щоб адаптуватися до нових умов. Сьогодні австралійська туристична галузь щасливо повернулася на шлях чергового періоду стабільного зростання як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках, а разом з ним – очікуваного збільшення кількості

робочих місць. Крім того, з'являються нові цікаві галузеві підходи, зокрема, відновлювальний сталий туризм, а останнім часом – регіональний туризм, шопінг-туризм, культурний та оздоровчий туризм, кожен з яких створює нову цікаву ринкову нішу в економіці [2].

За останні кілька років стрімко зростає увага до екологічно чистого житла, варіантів подорожей і вражень, що відображає зростальне занепокоєння мандрівників про навколишнє середовище і попит на незаймані враження від дикої природи. Такі нетрадиційні напрямки, як Тасманія, віддалена Північна територія та Коралове узбережжя Західної Австралії, стають дедалі популярнішими як серед місцевих жителів, так і серед іноземних гостей, адже мандрівники шукають автентичних вражень далеко від переповнених туристичних місць. Незаймана дика природа Австралії є ідеальним середовищем для швидко наростального сектору оздоровчого туризму [2].

У 2024 фінансовому році частка внутрішнього туризму у ВВП Австралії від прямого туризму становила 78,4% (табл. 2).

Таблиця 2

Частка внутрішнього туризму у ВВП австралійського туризму з 2015 по 2024 фінансовий рік [4]

Рік	Частка внутрішнього туризму у ВВП австралійського туризму, у %
2015	73,7
2016	72,6
2017	71,7
2018	71,6
2019	72,5
2020	73,6
2021	98,7
2022	93,3
2023	84,2
2024	78,4

Хоча цей показник знизився порівняно з попереднім роком, внутрішній туризм все ще займає найбільшу частку у ВВП країни від прямого туризму, і це

зниження свідчить про життєво важливе відновлення австралійського сектору міжнародних подорожей [4].

У 2023 році в Австралії було зареєстровано понад 110 мільйонів внутрішніх поїздок з ночівлею, причому пік кількості подорожей з ночівлею припав на 2019 рік. Під час цих поїздок туристи витратили понад 100 мільярдів австралійських доларів, причому Новий Південний Уельс приніс найбільші внутрішні туристичні витрати серед усіх штатів. У 2023 році найбільші витрати на внутрішні подорожі в Австралії за видами діяльності припадали на проживання, харчування та авіаквитки. Новий Південний Уельс, Квінсленд і Вікторія були провідними напрямками для внутрішніх туристів з ночівлею в Австралії того року, причому Новий Південний Уельс вийшов на перше місце як найпопулярніший штат для внутрішніх туристів з ночівлею [3].

У 2023 році найпоширенішою причиною подорожей всередині країни в Австралії були відпустки та дозвілля, а також відвідування друзів і родичів, що також становило значну частку поїздок з ночівлею всередині країни. У 2023 році австралійці здійснили понад 104 мільйони внутрішніх одноденних поїздок, щоб поїхати у відпустку, ще 60 мільйонів відвідали друзів чи родину, а 23 мільйони – з діловими цілями. Відвідувачі, як правило, зупинялися у друзів або родичів під час внутрішніх візитів або в засобах розміщення, таких як готелі, курорти та мотелі. Найменшою популярністю серед внутрішніх туристів користувалися туристичні подорожі з рюкзаками та проживання в хостелах [3].

Столиці австралійських штатів, такі як Сідней, Брисбен, Мельбурн і Перт, були серед провідних напрямків, які відвідували внутрішні туристи з ночівлею в Австралії у 2023 році, причому Сідней посів перше місце. Мельбурн посів друге місце (загалом понад 31 мільйон внутрішніх туристів відвідали столицю штату Вікторія). У 2023 році австралійське узбережжя Саншайн-Кост прийняло понад 10 мільйонів внутрішніх відвідувачів, а столиця штату Квінсленд, Брисбен, того ж року прийняла понад 24 мільйони місцевих відвідувачів [3].

Прогнозоване зростання туристичної галузі Австралії на найближчі кілька років відкриває багатообіцяльні перспективи. За прогнозами TRA ([Tourism Research Australia](https://www.tourismresearchaustralia.com.au/)), зростання витрат на міжнародний туризм становитиме в середньому 6% на рік протягом наступних чотирьох років, а загальні витрати відвідувачів в Австралії досягнуть 223,3 млрд доларів у 2028 році: на 61% вище за рівень до пандемії. Очікується, що внутрішній туризм продовжить розвиватися, зберігаючи свій статус найбільшого сегмента австралійської туристичної економіки. Згідно з прогнозом TRA, до 2028 року їх буде більше: 128,9 млн внутрішніх поїздок з ночівлею (на 10% більше, ніж до пандемії, тобто у 2019 році); 262,3 млн внутрішніх одноденних поїздок (зростання на 6% у 2019 році); 132 млрд доларів витрат на поїздки з ночівлею всередині країни (зростання на 64% у 2019 році) [2].

Зважаючи на те, що кількість як внутрішнього, так і міжнародного туризму постійно зростає з моменту закінчення пандемії, загальний прогноз зростання є дуже позитивним протягом наступних кількох років. Крім того, федеральний уряд наразі розробляє довгострокову стратегію розвитку туристичної економіки «Процвітання 2030», яка, як очікується, позитивно вплине на економічне зростання та ринок праці в найближчі роки [2].

Австралія продовжує вабити мандрівників своєю природною красою, культурним розмаїттям і прихильністю до сталого розвитку. Завдяки цим новим тенденціям австралійська туристична галузь залишається стійкою і готовою до зростання, обіцяючи незабутні враження як для любителів пригод, так і для дослідників.

Література

1. Внутрішній туризм. URL: <https://surl.li/lplgno> (дата звернення: 01.02.2025).
2. Australian tourism industry outlook 2024 and beyond: Jobs and trends. URL: <https://www.torrens.edu.au/stories/blog/hospitality/australian-tourism-industry-outlook-2024> (дата звернення: 01.03.2025).
3. Domestic tourism in Australia – statistics & facts. URL: <https://www.statista.com/topics/10727/domestic-tourism-in-australia/#topicOverview> (дата звернення: 01.03.2025).

4. Domestic tourism share of the direct tourism gross domestic product (GDP) in Australia from financial year 2015 to 2024. URL: <https://www.statista.com/statistics/1461082/australia-domestic-tourism-share-of-direct-tourism-gdp/> (дата звернення: 01.03.2025).

5. Domestic visitor contribution to direct tourism gross domestic product (GDP) in Australia from financial year 2015 to 2024. URL: <https://www.statista.com/statistics/1374869/australia-domestic-visitor-contribution-to-direct-tourism-gdp/> (дата звернення: 01.03.2025).

УДК 338.46

*Царик Петро Любомирович,
к. геог. наук, доцент кафедри географії України і туризму,
Никорчук Володимир Романович,
магістрант II-го курсу спеціальності 242 Туризм і рекреація,
Тернопільський національний педагогічний університеті
імені Володимира Гнатюка*

ПЕРЕДУМОВИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ ТУРИСТИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ЧЕХІЇ

Знання та розуміння культури іноземних партнерів, зокрема особливостей крос-культурних комунікацій та їхнього впливу на якість обслуговування, є одним із ключових чинників розвитку індустрії гостинності, особливо туристичного бізнесу на міжнародному ринку. Крос-культурні комунікації в туристичній діяльності набувають значної актуальності у зв'язку з глобалізацією та зростанням міжнародного туризму. О. Моргулець, О. Нищенко, О. Шевченко зазначають, що «забезпечення ефективного спілкування між туристами та персоналом готелів, ресторанів та інших підприємств індустрії гостинності стає ключовим для забезпечення високоякісного обслуговування та отримання позитивного досвіду від подорожей» [4]. Культурне різноманіття, усвідомлення відмінностей і підвищення рівня знань про них сприяють зменшенню культурних конфліктів і створюють умови для гармонійного співіснування.

Наукове електронне видання

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (12 березня 2025 р., м. Харків)

Матеріали подаються в авторській редакції.
Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори.

**Відповідальний за випуск Зеленько О.О.
Комп'ютерна верстка: Тагільцева Н.В.
Коректор: Лоцман П.І.
Фото обкладинки Муромцева Ю.І.**

Ум. друк. арк. 26,75

Державний вищий навчальний заклад
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
м. Харків, 61002, вул. Алчевських, 29.